

N:o 15.

Ank. till Riksd. Kansli d. 23 April 1869, kl. 5 e. m.

*Betänkande, i anledning af väckta motioner om särskild beskattning  
å sockertillverkningen af hvitbetor eller andra organiska ämnen.*

Uti till Bevillnings-Utskottet hänvisade motioner har blifvit föreslaget:

af Herr *Charles Dickson* inom Första Kammaren (motion N:o 2): "att Riksdagen må besluta, att en skatt, motsvarande tullen å råsocker, må åsättas allt inom landet tillverkad socker af hvitbetor eller andra inhemska organiska ämnen";

af Herr *J. Arrhenius*, äfven inom Första Kammaren (motion N:o 26): "att en tidrymd af 15 år, räknad från och med 1870 till och med 1884, må bestämmas, under hvilken alla hvitbetssockerfabriker, som hos oss uppstå, må få åtnjuta fem frihetsår, under hvilka de äro befriade från all accis eller särskild beskattning; att efter de fem frihetsårens slut den må åläggas en skatt, som för sjetten året utgår med 2 öre för hvarje skålpund produceradt hvitbetssocker samt höjes med 2 öre för hvarterdera af de följande åren, intilldess denna accis uppgått till högst samma belopp, som importtullen å råsocker; samt att äldre hvitbetssockerfabriker, som redan utöfver fem år varit i verksamhet utan särskild beskattning och sålunda åtnjutit de fördelar, hvilka komma till godo för nybildade sådana fabriker, må beskattas efter samma grunder, som af Riksdagen bestämmas för nya hvitbetssockerfabriker efter frihetsårens slut"; samt

af Herr *C. J. L. Lönnberg* inom Andra Kammaren (motion N:o 269): "att Riksdagen måtte i underdånighet hos Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes genom sakkunnige personer låta undersöka och utreda, huruvida den inhemska hvitbetssockertillverkningen lämpligen kan och bör åläggas en särskild beskattning samt för nästkommande Riksdag framlägga det förslag i ämnet, hvartill en så beskaffad utredning föranleder."

De tvänne förstnämnda förslagen utgå från det antagande att, i följd af nu stadgade införselstull å råsocker, den inhemska sockertillverkningen af hvit-

betor kan och bör åläggas en särskild beskattning och samtliga förslagen öfverensstämma deri, att såväl näringsens eget som Statsverkets välförstådda intresse påkallar en snar lösning af denna nu sväfvande beskattningsfråga; men rörande sättet att åstadkomma en dylik lösning skilja sig motionärernas åsikter ganska betydligt. Sålunda har Herr *Ch. Dickson*, under anförande att frågan i främsta rummet rörde, huruvida en större eller mindre del af den afgift, som Svenska folket till bestridande af Statsverkets utgifter åtagit sig att utgöra för hvarje skålpund inom landet förbrukadt socker, fortfarande skulle genom den hvitbetssockertillverkningen förunnade skattefrihet beröfvas Staten till fördel för en hvitbetssockerfabrik och att det denna näring derigenom meddelade skydd eller premium måste anses vara lika stort med den stadgade tullen å utländskt socker, yrkat att beskattningen må fullt motsvara tullens belopp, samt att då omsorgen ej mindre om denna närings fortkomst än om Statens finanser fordrade skyndsam lösning af den nu sväfvande frågan, sådan beskattning må utan dröjsmål åläggas de inhemska sockerfabrikerna. Dock har vid remissen af Herr *Arrhenii* ofvanomförd motion Herr *Dickson* förklarar sig icke obenägen att medgifva en progressiv beskattning af det inhemska sockret i mån af tillverkningarnes större eller mindre storlek eller efter hvilken annan billig grund, Utskottet kunde komma att foreslå, enär, enligt motionärens åsigt, främsta vigten låg derpå, att de båda motionerna måtte sammanjemkas till ett förslag, som inom Kamrarnes kunde vinna framgång och sålunda det närvarande ovissa tillståndet upphöra.

Herr *Arrhenius* har lika med Herr *Dickson* ansett, att, så länge Staten är i behof af finanstullar och så länge sådan tull finnes å importeradt råsocker, hvitbetssockerfabrikationen inom landet, då densamma fullt kommit till stånd, jemväl bör för hvarje skålpund tillverkad betsocker kunna bära en beskattning lika med importtullen å råsockret, alldenstund skatten i sådant fall ej utgör mera än precis lika mycket, som det premium hvilket fabrikanten genom tullen har sig till godo för det socker, han producerar. Af såväl detta skäl som äfven deraf att frågan om beskattning af hvitbetssockertillverkningen nu vid flera på hvarandra följande riksdagar blifvit väckt, antager motionären att hon icke kan undanskjutas, och att under sådana förhållanden Statsverkets och särskildt landbrukets verkliga intresse nödvändigt fordrar en skyndsam lösning af densamma. Denna lösning anses likväl böra ske på sådant sätt, att den betryggar fortkomsten och utvecklingen af hvitbetssockerindustrien, af hvilken anledning beskattningen icke borde påläggas före än efter en bestämd kortare tid, på det betodlingen må kunna erhålla behörig utsträckning och fabrikerna sålunda vara förvissade om tillgång på erforderligt råmaterial; först derefter borde industrien åsättas en i början jemförelsevis låg beskattning, hvilken derefter småningom enligt en bestämd progression, i den mån hvitbetssockerindustrien vunnit utveckling och styrka, höjdes till sitt maximum eller motsvarande tullen å utländskt råsocker. Genom ett dylikt tillvägagående hade man i andra länder lyckats uppföstra en industri, hvilken numera vore af en verkligt storartad betydelse ej mindre för Statens finanser än för folkets ekonomiska välstånd, och otvifvelaktigt skulle äfven vi med beträdande af samma väg komma till samma mål. Då det äfven numera vore af erfarenheten fullt bekräftadt, att hvitbetsodlingen i Sverige kunde å dertill passande jord med lika framgång som i andra länder bedrivas, och att betornas sockerhalt inom vårt land varit icke lägre, utan lika hög, ja till och med stundom högre än annorstädes, har någon ytterligare utredning af möjligheten af en beskattning å den inhemska sockertillverkningen, under det tull å utländskt socker är stadgad, ansetts icke

vara behöfelig, och då derjemte det vore för industriens fortkomst af yttersta vigt, att lagstiftningen utan dröjsmål undanröjde det genom den städse återkommande beskattningsfrågan alstrade osäkerhetstillståndet och så ordnade densamma att industriidkarne erhöles visshet att icke blifva undertryckta genom hög beskattning, innan ens deras fabriker kommit i fullt stånd, har motionären, för att i sin mån bidraga till en både skyndsam och lycklig lösning af frågan, funnit sig böra underställa Riksdagens pröfning de grunder till beskattningslag, som ofvan blifvit anförda.

Herr *Lönnberg*, slutligen, har, under återopande af hvad vid sistlidna riksdag förekom och under erinran om svårigheten för Riksdagen att fatta ett moget beslut, innan en fullständig och tillförlitlig utredning af frågan erhållits, ansett lämpligast att, på sätt i förslaget blifvit formuleradt, hos Kongl. Maj:t anhålla om en dylik utredning och derpå grundadt lagförslag.

Vid de båda sistförflutna riksdagarne har Bevillnings-Utskottet i anledning af äfven då väckta motioner i detta ämne uttalat den åsigt att, om hvitbetssockertillverkningen inom landet finge fortfarande förblifva skattefri, skulle deraf förändras en ej obetydlig förminskning i Statens inkomst af nu stadgade tull på råsocker, utan att sockerförbrukningen deraf erhöles någon motsvarande lindring, samt att man följaktligen borde antingen borttaga denna tullsats eller också med dess bibehållande förena en lämplig beskattning af den inhemska hvitbetssockertillverkningen, hvarigenom ersättning kunde beredas Statsverket för dess genom denna näring försäkrade förlust i tullinkomster. Detta sednare alternativ borde så mycket snarare föredragas som dels den inkomst, tullen å socker gifvit, antagligen ej kunde umbäras och sålunda måste ersättas genom en annan, sannolikt mera tryckande beskattning, dels äfven den inhemska sockertillverkningen borde, i likhet med hvad i andra länder egde rum, kunna bestå utan en så betydande premie, som skattefrihet under gällande hög tull å utländskt socker måste anses utgöra. Ehuru fullt erkännande angelägenheten för näringens egen fortkomst att utan dröjsmål få denna beskattningsfråga afgjord, ansåg likväl Utskottet Riksdagens beslut i detta hänseende böra föregås af en så vidt möjligt fullständig utredning af densamma och hemställde således endast, att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla om en undersökning genom särskilde sakkunnige personer i hvad mån och på hvad sätt tillverkningen af hvitbetssocker inom landet kunde beskattas samt att för näst sammanträdande Riksdag förslag i ämnet måtte framläggas.

Dessa Utskottets framställningar blefvo väl af Första Kammaren bifallna, men rönte deremot icke framgång hos Andra Kammaren. Frågan var hos oss ny och betraktades såsom fiendtlig emot det under sednare åren af ogynnsamma konjunkturer hårdt tryckta jordbruket, hvilket dessutom förmenades icke kunna utan stora och kostsamma förarbeten samt vid i öfrigt särdeles fördelaktiga kulturförhållanden ordnas för en lönande hvitbetsodling. Frågan ansågs äfven derföre betänkelig, att den inledde oss på en beskattningssväg, hvilken man motvilligt och undantagsvis, mera ur moraliska än finansiella skäl, endast i afseende å bränvinstillverkningen hittills beträdd.

Emellertid tror Utskottet sig kunna antaga, att de antyddas betänkligheterna redan nu i allmänna föreställningssättet undergått ganska väsendtliga modifikationer. Man har under sednaste tiden både på experimentel och på rent praktisk väg vunnit fullkomlig erfarenhet derom, att vårt lands klimat och jordmåner väl egna sig för en lönande hvitbetsodling; äfvensom att hvitbetor kunna härstädes framalstras af den sockerhalt, att deras förarbetning till socker

väl lönar sig. Då våra naturförhållanden således icke lägga hinder i vägen för en kraftig utveckling af hvitbetssockerindustrien och då man tillika känner de gynsamma resultat, denna industri lemnat i andra länder, synnerligen med afseende å jordbrukets framåtskridande och blomstring, har den förut rådande föreställningen, som i våra klimatiska och jordbruksförhållanden trodde sig finna behof afutomordentliga förmåner, såsom villkor för möjligheten att framkalla någon mera omfattande hvitbetssockerindustri, lemnat rum för en kraftigare och tillitsfullare, hvilken, för att träda i verksamhet, mindre torde göra anspråk på alltför stora uppoffringar från det allmännas sida än på ett sådant ordnande af den sväfvande beskattningsfrågan, att industrien derigenom för en viss längre tidrymd betryggas emot ovissa och våldsamma beskattningsåtgärder.

Äfven från deras sida, som hafva för afsigt att egna sig åt denna industri, inser man nemligen mer än väl, att den betydliga statsinkomst af mera än 4 millioner R:dr årligen, som sockerförbrukningen hittills inbringat, hvarken kan umbäras eller under annan mindre kännbar beskattningsform ersättas, och att en fortfarande skattefrihet för sockertillverkning af inhemska råämnen vid sidan af tullbeskattning å utländskt råsocker följaktligen icke kan vara att för någon längre tid påräkna.

Ur hvitbetssockerindustriens och jordbrukets egen synpunkt påyrkas således nu en skyndsam och afgörande lösning af denna fråga, hvilken ock, i den mån nämnda industri ytterligare utvecklar sig, är af alltför stor betydelse ur statsökonomisk och finansiell synpunkt, att längre kunna lemnas å sido.

Vid sådant förhållande har Utskottet ansett sig desto mindre böra, på sätt en af motionärerna, Herr *Lönnberg*, föreslagit, nu åter inskränka sig till förnyande af den vid de tvänne sista riksdagarna af dåvarande Bevillnings-Utskott gjorda framställning om frågans hänskjutande till Regeringen för vidare undersökning, som hvarje ytterligare uppskof med ordnandet af denna viktiga angelägenhet tvifvelsutan skulle förlamande inverka på den vaknade företagsamhetsandan, samt Utskottet, efter sorgfälligt rådfrågande af den inom landet vunna erfarenheten äfvensom af andra länders tillvägagående och lagstiftning i ämnet, trott sig hafva funnit erforderlig ledning för framläggandet af ett förslag, hvilket, enligt Utskottets tanke, på ett billigt och lämpligt sätt förmedlar de stora intressen, som med frågans hufvudsakliga lösning äro förknippade.

Dessa stora intressen äro, såsom ofvan blifvit antydt, å ena sidan jordbrukets, som fordrar att hvitbetskulturen och hvitbetssockertillverkningen inom vårt land betryggas emot ovissa och våldsamma beskattningsåtgärder, och å andra sidan Statsverkets att tillgodoses i sin tillståndiga rätt att icke blifva försatt i mistning af en bland dess betydligare inkomstkällor; i hvilket sednare hänsende ej heller får lemnas ur sigte den sockerförbrukande allmänhetens skäliga anspråk, att hvad den i följd af stadgad tullafgift å utländskt råsocker måste för sin sockerförbrukning genom förhöjdt pris erlägga verkligen kommer statskassan till godo och icke endast eller hufvudsakligen blifver en premie till den inhemska hvitbetssockerindustrien.

Det bör härvid icke lemnas oanmärkt, att lösningen af en sådan komplicerad uppgift tager i anspråk de skiljaktiga intressenas ömsesidiga tillmöteskommande och en sådan förmedling af stridande grundsatser, som, säge hvad man vill, i sjelfva verket ännu genomgår en del af vår lagstiftning, hvilken, på samma gång den reglerar en af Statsverkets betydligaste inkomsttitlar, tillika har till uppgift och påföljd att genom afgifternas belopp bereda de inhemska näringar, som ansetts

deraf fortfarande vara i behof, ett skydd emot utländsk medtäflan, d. v. s. vår tullagstiftning.

Efter förutskickande af denna allmänna erinran, hvarmed Utskottet åsyftat att påpeka öfverensstämmelsen emellan hvad Utskottet här nedan kommer att föreslå och de grundsatser, som genongå en annan hos oss redan gällande och med förevarande fråga nära förknippad lagstiftning, öfvergår Utskottet till närmare redogörelse för sina åsikter i den föreliggande frågan.

Af de båda här ofvan omförmälda motioner, hvilka innefatta bestämda yrkanden om definitivt ordnande af beskattningen å den inhemska hvitbetssockertillverkningen, har Utskottet funnit den af Herr *Arrhenius* väckta till sitt syfte närmast öfverensstämma med Utskottets uppfattning af lämpligaste sättet att lösa denna skattefråga, när den obetingadt antager att, så länge tull på utländskt råsocker existerar, äfven den inhemska sockertillverkningen bör och kan underkastas en motsvarande beskattning, men att likväl någon skattefri tid bör denna industrigren förunnas för att fullt ordna sig och skatten derefter successivt förhöjas i samma mån näringen hinner växa till i spänstighet och kraft, samt slutligen äfven deri att näringens eget intresse fordrar frågans snara afgörande. Emot de särskilda bestämmelserna i detta förslag hafva dock flera betänkligheter förekommit. Men innan Utskottet öfvergår till vidare granskning af detaljerna i Herr *Arrhenii* motion, torde det vara lämpligt att här meddela en kort öfversigt af den beskattning, till tid och belopp, som i Frankrike och Tyskland blifvit hvitbetssockertillverkningen derstädes åsatt.

I Frankrike vågade man först 1838, sedan hvitbetssockertillverkningen temligen länge fortgått, underkasta densamma en ringa beskattning af 10 francs, under det tullen å Fransyskt kolonialsocker var nära 50 francs, per 100 kilogrammer, med föreskrift likväl att beskattningen följande år skulle höjas till 15 francs; redan 1840 höjdes densamma för olika slag inhemskt socker till 25—36 francs, och 1843 antog man slutligen fullt principen af lika beskattning för hvitbets- och kolonialråsocker; och bestämdes afgiften för båda till 45 francs allt för 100 kilogrammer. Under denna beskattning föll väl till en början den inhemska tillverkningen något, men endast för att derofter åter stiga och i så starka proportioner, att den snart ej obetydligt öfversteg införseln af kolonialsocker. För att då skydda de Fransyska koloniernas produktion sattes införselstullen å kolonialsocker till 7 francs lägre per 100 kilogrammer än skatten å inhemskt socker; ehuru denna détaxe till koloniernas förmån endast beviljades för fyra år, qvarstod den dock ganska länge, om äfven något förminskad, och ännu i lagen af den 7 Maj 1864 bibehålles för socker från Frankrikes kolonier, La Réunion och Antillerna en sådan détaxe af 5 francs, hvilken likväl med innevarande års slut skall upphöra, hvarefter afgifterna å den inhemska tillverkningen och koloniernas blifva fullt lika. Ehuru sålunda redan länge bärande en beskattning, fullt likställd med den å utländskt socker i allmänhet stadgade och i icke ringa mån högre än den tull, som för Franskt kolonialsocker varit bestämd, har dock tillverkningen af hvitbetssocker inom detta land så tillväxt, att den år 1866 lemnade en quantitet, reducerad till Svenska centner, af  $5\frac{3}{4}$  millioner, under det införseln af kolonialsocker utgjorde endast  $4\frac{1}{2}$  millioner. I Tyska tullföreningen underkastade man år 1840 de betor, som i fabrikerne förarbetades till socker, en kontrollafgift af  $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$  silbergroschen per centner. 1844 ökades afgiften till  $1\frac{1}{2}$  silbergroschen, och genom en lag 1846 bestämdes att allt ur betor erhållet socker skulle åläggas en beskattning, hvars belopp hvar tredje år skulle fastställas och utgå i form af en afgift på de afverkade sockerbetorna,

efter den beräkning att 20 centner betor gifvo 1 centner råsocker. Afgiften å betorna höjdes 1850 till 3 silbergroschen, 1853 till 6 silbergroschen och utgör nu sedan 1858  $7\frac{1}{2}$  silbergroschen, allt per centner råa betor, hvilken sednaste afgift man, med beräkning att  $12\frac{1}{2}$  centner hvitbetor lemna 1 centner råsocker, anser motsvara en skatt af 3 thaler  $3\frac{3}{4}$  silbergroschen per centner råsocker. Då tullen å utländskt råsocker, importeradt för sockerraffinaderiernas behof, är 4 thaler  $7\frac{1}{2}$  silbergroschen, så finner man att hvitbetssockerfabrikationen inom Tyska tullföreningens stater åtnjuter en skyddstill af 1 thaler  $3\frac{3}{4}$  silbergroschen för hvarje centner tillverkad socker. Denna sockertillverkning har äfven i dessa stater uppnått en ganska storartad betydelse. Man beräknar sålunda, att år 1866 användes till odling af sockerbetor icke mindre än 400,000 morgen, motsvarande omkring 200,000 Svenska tunnland, å hvilka producerades betor till ett värde af  $12\frac{1}{2}$  millioner thaler, och att det deraf tillverkade socker icke kan uppskattas till mindre än 30 millioner thaler, sedan skattens belopp blifvet afdraget. Tillverkningen af råsocker utgjorde i medeltal åren 1864—1866 3,580,000 centner och Statens inkomst genom skatten derå något öfver 11 millioner thaler, under det införseln af utländskt socker nedsjunkit till en obetydlighet, utgörande föga mera än 4 procent af den inhemska tillverkningen.

Det skydd. hvitbetssockertillverkningen inom Tyska tullföreningens stater åtnjuter, har sålunda visat sig tillräckligt att nästan fullständigt tillintetgöra all möjlighet för det utländska sockret att konkurrera. Icke destomindre protesterade de Tyska fabrikanterna ifrigt mot hvarje på sednare tider ofta ifrågasatt förminskning af detta skydd och söka göra gällande den åsigt, att hvarje nominel jemnlighet mellan skatten å hvithetsråsocker och tullen för utländskt råsocker i sjelfva verket skulle utgöra en svår orättvisa mot det förra slaget af råsocker. emedan detta, äfven om det vid undersökning af sockerhalten visade sig jemngodt med motsvarande nummer af kolonialsocker, likväl vid raffineringen lemnade mindre behållning, på den grund att dels hvitbetssockret i allmänhet innehåller en större proportion salter än kolonialsockret, hvarigenom en större mängd af det kristalliserbara sockret förvandlas till okristalliserbart och således öfvergår i sirapen, dels att den sirap, som uppstår vid raffinering af kolonialsocker, eger ett jemförelsevis högt, men den, som uppstår vid raffinering af hvitbetssocker och icke kan användas till annat än bränvinstillverkning, deremot ett ganska lågt värde, uppgående till knappast mer än en tiondedel af det å förstnämnda sirapsslag. Förädlaren af betråsocker måste således lägga hela skatten på det erhållna raffinadssockret, då deremot förädlaren af kolonialråsocker kunde låta en del af denna skatt uppbaras af den erhållna värdefulla sirapen. Af allt detta skulle således följa, enligt Tyska hvitbetssockerfabrikanternas påstående, att hvitbetsråsocker icke billigtvis bör och kan åläggas lika beskattning med till färg, utseende i öfrigt eller sockerhalt motsvarande kolonialsocker, emot hvilket påstående likväl med fog kan anmärkas, att de mångfaldiga och storartade rön, som blifvit anställda såsom förarbeten till de sedermera afslutade konventionerna mellan Frankrike, England, Holland och Belgien angående beskattning å och drawback vid utförseln af socker, icke gifvit vid handen någon sådan skilnad mellan rendementet af betråsocker och motsvarande kolonialråsocker, att derigenom någon skilnad i beskattningen bort betingas, samt att i Frankrike och Belgien betsockertillverkningen länge blomstrat och lemnat betydliga kvantiteter till utskipping under en beskattning, som så nära som möjligt är jemlik med den å kolonialsocker.

Af hvad sålunda från andra länders erfarenhet i denna fråga kunnat inhemtas, finner man att hvitbetssockertillverkningen, som der till en början var ett nytt, ingenstädes förut försökt rön, länge nog lemnades fullkomligt skattefri, men att, sedan beslut om beskattning derå blifvit fattadt, man i Frankrike under loppet af endast 5, men deremot i Tyskland under 14 år eller, om man inräknar den tid den ringa kontrollafgiften å betorna utgått, 18 år uppbragte beskattningen till nu gällande belopp. Man kan ock af de anförda förhållandena draga den slutsats, att den inhemska hvitbetssockertillverkningen, hunden till full utveckling och styrka, bör utan olägenhet kunna uppbära en beskattning åtminstone i det närmaste jemlik med den genom tullen det utländska sockret ålagda.

Efter denna för andra länders beskattningsåtgärder lemnade redogörelse och deraf föranledda allmänna erinringar återgår Utskottet till den närmare behandlingen af Herr *Arrhenii* onförmålda motion; och beträffande dervid först förslaget att under en period af 15 år hvarje nyanlagd fabrik skulle ega tillgodoujta 5 års fullkomlig skattefrihet och derefter under 5 år mer eller mindre betydande skattelindring, finner Utskottet sig icke kunna underlåta att uttala den farhåga, att en sådan lagstiftning skulle snarare förrycka och hämma än befämja näringens naturliga och kraftiga utveckling genom att drifva den att mera söka utvägar till kringgående af lagens stadganden, än till vinnande af förmåga att utan svårighet bära den stigande beskattningen. Det är nemligen lätt insedt, att de äldre fabriker, som, så att säga, brutit vägen för de sednare och som redan nu eller inom kort tid skulle enligt detta förslag komma att underkastas en successivt stigande beskattning, hvilken sålunda kunde hafva uppnått sitt maximum, under det de sednast anlagda fabriker, ännu åtnjoto full skattefrihet, icke skulle kunna med dessa konkurrera, utan antingen måste nedläggas eller genom åtgärder, lika litet öfverensstämmande med lagens syfte i finansiellet som i nationalekonomiskt hänseende, söka göra sig skattefriheten till godo. Såvidt Utskottet känner, har icke heller i någon af de stater, som nu ega en rik hvitbetssockerindustri, man sålunda gått till väga, men väl har man låtit det beviljade skyddet, det vill säga skattefrihet eller skattelindring i förhållande till tullsatserna å utländskt socker, åtnjutas lika af alla inom Statens gränser belägna hvitbetssockerfabriker, utan afseende på den kortare eller längre tid hvar och en af dem varit i verksamhet.

I afseende å tiden för beskattningens början vill Utskottet erinra, dels att under den redan ganska betydliga tidrymd, tillverkningen af hvitbetssocker i utlandet bedrifvits, såväl villkoren för betornas frambringande blifvit tillräckligt kända, som den tekniska skickligheten att af dem framställa socker vunnit en hög utveckling, hvilken vårt land utan särdeles svårighet bör kunna tillgodogöra sig, dels att äfven hos oss denna näring redan under en följd af år fått såsom skattefri fortgå, så att den nu vid åtminstone en fabrik i vidsträckt skala och med framgång bedrifves. Af dessa skäl har någon alltför lång fullständig frihetstid icke ansetts behöfva beviljas, om också å andra sidan Utskottet icke kunnat förbise billigheten såväl med hänsyn till redan i landet befintliga fabriker som till dem, hvilka man synes hafva för afsigt att anlägga, att någon tid medgifves, under hvilken man vore i tillfälle bereda sig på den stundande beskattningen. Utskottet har således, under förutsättning att afgiften å tillverkningen till en början sättes låg och endast småningom förhöjes, trott sig kunna antaga, att en fullkomlig skattefrihet hädanefter icke skäligen bör medgifvas för någon längre tid, än den som kan anses oundgängligen erforderlig för att hinna tillvägbringa anläggning af nya fabriker och odling inom närbelägna områden af det för fabrikerens drift nödiga belopp hvitbetor.

Under antagande häraf och då i öfrigt med afseende å tiden för hvitbets-skördens inbergning och bearbetning skatteåren ansetts böra beräknas från och med den 1 Juli det ena till den 1 Juli det andra året, har Utskottet funnit sig böra föreslå, att den fullkomligt skattefria tidsperioden bestämmes till den 1 Juli 1873. Af hvad redan i anledning af det utaf Herr *Arrhenius* väckta förslaget blifvit anfördt framgår, att tillverkningsafgiften skulle drabba lika alla hvitbetssockerfabriker, utan afseende på om de blifvit förr eller sednare anlagda, så att på dem alla beskattningen tillämpas från och med den 1 Juli 1873 och derefter samtidigt för alla förhöjes efter den progression och å de tider, som Utskottet ämnar här nedan föreslå. Enligt Utskottets åsigt skall genom ett dylikt tillvägagående den inhemska sockertillverkningen behandlas rättvisast och derigenom mera allsidigt och kraftigt befrämjas, helst det är tydligt att hvarje fabrik skall med mera hopp om framgång söka vinna förmåga att utan svårighet bära den stigande beskattningen, när den ej behöfver befara att inom kort tid nödgas täfva med andra likartade, men såsom sednare anlagda genom skattefrihet eller skattelindring gynnade fabriker. I stället att, på sätt motionären föreslagit, tillstyrka någon längre tids fullkomlig skattefrihet, har Utskottet deremot ansett både hvitbetssockerindustriens och statskassans fördel kunna lämpligare och med minsta kännbara rubbningar tillgodoses genom en något förlängd och i flera tidsperioder indelad skattelindring, som i mån af industriens utveckling skulle successivt minskas, eller, med andra ord, utgått från det antagande, att hvitbetssockerindustrien efter den medgifna skattefrihetstidens utgång till en början åsättes en mycket låg afgift, som successivt samt efter på förhand bestämda perioder höjes till det belopp, som kan anses lämpligt och följaktligen i sitt förslag till beskattning sökt såvidt möjligt förena afseendet på den inhemska hvitbetssockerindustriens ej oberättigade anspråk att få smånigom vänja sig vid beskattningen med den ej mindre nödvändiga omsorgen för bibehållande af Statsverkets på sockerförbrukningens beskattning beroende inkomster. I sådant syfte har Utskottet ansett, att beskattningen, börjande den 1 Juli 1873, lämpligast kunde under de 3 närmast derpå följande åren bestämmas till  $\frac{1}{3}$  af tullen å utländskt råsocker och derefter för hvarje följande 3 års period höjas med  $\frac{1}{3}$  af sagda tullsats. Afgiften skulle således komma att utgå under perioden 1 Juli 1873—1 Juli 1876 med  $\frac{1}{3}$ , 1 Juli 1876—1 Juli 1879 med  $\frac{2}{3}$ , 1 Juli 1879—1 Juli 1882 med  $\frac{3}{3}$  samt 1 Juli 1882—1 Juli 1885 med  $\frac{4}{3}$  af den vid samma tider gällande tull å utländskt råsocker. Genom att stadna vid 1 Juli 1885 och en afgift af endast  $\frac{1}{3}$  af råsockertullen har Utskottet icke velat nu hafva uttalat den åsigt, att sådan afgift vore den högsta, som borde ifrågakomma, utan endast att den undantagslagstiftning, som här blifvit föreslagen i ändamål att för en följd af år tillförsäkra hvitbetssockerindustrien att endast enligt en bestämd norm och i visst förhållande till tullen å utländskt råsocker kunna blifva beskattad, vid denna tidpunkt borde upphöra och Riksdagen äfven i afseende å denna näring åter fritt utöfva sin beskattningsrätt eftersom förhållandena då finnas påkalla. Afgiften å den inhemska sockertillverkningen har ansetts böra fastställas i visst förhållande till eller viss procent af tullsatsen å råsocker, på det tullagstiftningen utan hinder af denna tillverkningsafgift måtte kunna ordnas, efter som förbrukningens eller Statsverkets behof kunna kräfva.

Näst behöfvet och angelägenheten af att i god tid på förhand få afgjort, när och med hvilket belopp hvitbetssockerindustrien har att motse en blifvande beskattning, är det ock för denna industri synnerligen viktigt att jemväl sjelfva sättet



sättet för afgiftens beräkning varder på förhand bestämdt, emedan beslutet derom utöfvar hufvudsakligt inflytande på sjelfva fabriksanläggningens ordnande och inredning samt således dervid måste tagas i betraktande.

Utskottet har foljaktligen funnit sig manadt att redan nu företaga äfven denna fråga till behandling; men innan Utskottet framställer något förslag i ämnet, anser Utskottet sig böra i korthet redogöra för de trenne olika förfaringssätt, hvilka i detta hänseende följas i de länder, hvarest hvitbetssockertillverkningen för närvarande i största omfång bedrivnes, nemligen:

1:o. *Beskattning efter de förarbetade hvitbetornas vikt, enligt det i Tyska tullföreningens stater antagna system.*

Sedan de till förarbetning afsedda hvitbetorna blifvit rengjorda, verkställes uppvägning deraf i närvaro af vederbörlig kontrollant, och skatten utgår med visst belopp per centner af den sålunda utrönta vigten. Skatten, som således i första hand drabbar råvaran, är likväl, enligt på erfarenhet stödd beräkning om viss medelafkastning, lämpad efter den man velat åsätta det tillverkade sockret. Kontrollen inskränker sig uteslutande till den förarbetade hvitbetskvantiteten och sjelfva fabrikationen är således befriad från all uppsigt eller intrång från Statens sida. De hufvudsakliga anmärkningar, som blifvit riktade mot detta beskattningssätt, äro, att då skatten utgår med lika belopp, ehvad hvitbetorna ega större eller mindre sockerhalt, men denna, på grund af odlingssätt, väderlek, klimatiska och lokala förhållanden, är underkastad starka vexlingar, lemnar det ganska osäkra, än för Staten, än för fabrikanten, missgynnande resultat; och att det i så måtto är egnadt utöfva ett mindre fördelaktigt inflytande på jordbruket, att då fabrikanten endast kan med fördel använda betor af den högsta möjliga sockerhalt, det måste föranleda till ett ensidigt sträfvande att framalstra dylika betor, hvilket blott kan ske genom att i viss mån åsidosätta den kvantitativa afkastningen, hvarigenom odlaren går miste om en större inkomst och en större mängd af den till utfodring afsedda pressmassan. Å andra sidan framhåller man såsom obestriddliga fördelar af detta beskattningssätt, att kontrollen är enkel, erfordrar ingen synnerlig sakkunskap och är för fabrikanten föga betungande; att fabrikanten lemnas oförhindrad att tillverka det slag af socker och i öfrigt bedriva sin rörelse så som han må finna förmånligast, och att just ifrågavarande sätt för skatteberäkningen utgjort en kraftig sporre att anordna såväl hvitbetsodlingen som sockertillverkningen på det för industriens framgång mest ändamålsenliga sätt.

2:o. *Beskattning efter den utpressade eller utlakade saftens mängd och egentliga vikt, enligt det i Belgien och Holland följda system (l'abonnement).*

Saftens mängd bestämmes efter rymden af de så kallade skedningspannorna, i hvilka saftens första behandling försiggår och den egentliga vigten utrönes medelst densimeter. Den beskattningsbara sockerquantiteten uträknas derpå efter en viss bestämd vikt socker i visst rymdmått saft och för hvarje af densimetern, vid en temperatur af + 15 grader Celsius, angifven grad egentlig vikt. Den vikt socker, som skulle motsvara en densimetergrad, var i början bestämd till 1,200 grammes per hectolitre, men har småningom blifvit förhöjd, och utgör nu, på grund af bestämmelse i den mellan Frankrike, England, Holland och Belgien den 8 November 1864 afslutade traktat rörande sockerbeskattningen, 1,500 grammes per hectolitre ( $9\frac{236}{1000}$  Svensk vikt per 100 kannor). Mot detta beskattningssätt har man anmärkt, att densimetern icke noggrannt angifver saftens sockerhalt, enär andra dess beståndsdelar inverka på den egentliga vigten, och att osäkerhet i af-

seende å den beräknade tillverkningskvantiteten derigenom uppstår, att fabrikerne måste vara särdeles väl inrättade, om den för hvarje densimetergrad bestämda sockerquantiteten skall kunna ur saften utdragas; och har man äfven såsom en olägenhet anført att, då saften, som lätt undergår förskämning, måste profvas omedelbart efter det hvarje panna blifvit fylld, kontrollanten alltid för detta ändamål måste vara tillstädes. Deremot invändes, att de i saften befintliga salter och andra ej sockerhaltiga ämnen visserligen äfven inverka på den egentliga vigten, men att skiljaktigheterna i detta afseende ingalunda äro så betydliga, att de kunna utöfva något synnerligt inflytande på uppskattningen af sockerquantiteten, helst det bestämda rendementet grundar sig på beräkning af hvad saft utaf olika renhet i medeltal afkastar, att det i hvarje fall måste ligga i fabrikanternas intresse att inrätta fabrikerne på det mest ändamålsenliga och för uppnåendet af den högsta möjliga afkastning lämpliga sätt, samt att — hvilken beskattningsmetod som än antages — det icke gerna kan undgås att vid hvarje fabrik anställa särskilda kontrollanter, af hvilka någon städe under arbetstiderna måste derstädes närvara och att hinder således icke bör förefinnas att, när så påfordras, verkställa den nödiga profningen.

3:o. *Beskattning efter den utrönte verkliga vigten och kvaliteten af det tillverkade sockret, enligt det i Frankrike antagna system (l'exercise).*

Detta beskattningssätt är utan tvifvel det, hvilket kan lemna det säkraste och sålunda rättvisaste resultat, men det nödvändiggör å andra sidan särdeles omständliga, kostsamma, för fabrikanterna och till en del äfven för allmänheten besvärliga kontroller. Så föreskrifver den i Frankrike gällande författningen i detta afseende, bland annat, att hvarje fabrik skall vara fullständigt isolerad från alla angränsande byggnader; och får till densamma endast finnas en ingång; fönster och gluggar skola vara försedda med jerngaller af föreskrifven täthet; natt och dag skall fabriken jemte tillhörande magasiner, källare och andra förrådsrum vara tillgänglig för vederbörande öfver- och underkontrollanter; tillverkningen skall i alla dess detaljer från början till slut följas af kontrollanternas uppmärksamhet; saften skall noggrannt mätas och profvas och fullständiga förteckningar föras såväl deröfver som öfver all utfylld sockermassa och andra åtgöranden inom fabriken, hvilka stadganden afse dels att förekomma bortförande från fabriken af obeskattadt socker, dels att medgifva jemförande kontroller mellan den kvantitet socker, som efter viss föreskrifven uppskattning bort vara tillverkad och den, som verkligt blifvit beskattad. Det är tydligt, att utöfvandet af dylika kontroller icke kan anförtras andra än fullt sakkunniga personer, men att de icke desto mindre äro egnade att föranleda ständiga tvistigheter mellan fabrikanterna och kontrollanterna; också innehåller den Franska författningen omständliga föreskrifter äfven i detta hänseende. Dessutom är transporten af socker inom landet underkastad åtskilliga ganska betungande formaliteter. I öfrigt är att anmärka, att det Franska systemet gör nödvändigt att fastställa särskilda skattesatser å olika slag af socker, hvaremot de Tyska och Belgiska systemen afse beskattning endast å det råsocker, som anses kunna produceras, då det sålunda står fabrikanten fritt att utan vidare kontroll utbringa sin vara i handeln, antingen såsom råsocker eller i någon mer eller mindre förädlad form.

Af det anförda torde framgå att samtliga de trenne i utlandet använda beskattningsmetoderna ega vissa fördelar och vissa olägenheter, men det synes Utskottet, som om de sednare vore minst framstående i det Belgiska systemet, och

att detsamma äfven i öfrigt egde ganska bestämda företräden framför de öfriga. De kontroller, detta system tarfvar, äro nemligen ganska enkla, de erfordra icke synnerligen större sakkunskap än den hos oss stadgade kontrollen öfver brännvinstillverkningen, de sträcka sig icke längre än till tillverkningens första stadium och äro således föga besvärande för fabrikanten, och de omfatta ej heller sockrets kvalitet eller dess transport från en till annan ort. I afseende å kontrollerna synes således detta system erbjuda nästan lika stora fördelar som det Tyska, men då det tager behörig hänsyn till den förarbetade råvarans kvalitet, måste det lemna långt säkrare resultat och lägger ej heller det band på jordbruket, som man i afseende å det sistnämnda öfverklagat. Det synes äfven böra vara fullt betryggande med afseende å Statens rätt, helst det i Belgien nu stadgade rendementet grundar sig på mångårig erfarenhet och noggranna undersökningar. Anmärkningsvärdt är, att man försökt att i Frankrike införa det Belgiska beskattningssystemet och i Belgien det Franska, men i båda länderna efter en kort tid nödgats återgå till det förut använda. I Frankrike kunde det Belgiska systemet icke tillämpas derför att fabrikerne den tiden i allmänhet voro mindre väl inrättade och man på grund deraf icke kunde ur betsaften utdraga en sockermängd motsvarande det stadgade rendementet; hvaremot det Franska systemet i Belgien strandade mot omöjligheten att derstädes, i strid mot de friare administrativa former, hvarvid man var van, införa de stränga och tryckande kontroller, hvilka detta system såväl i Statens som den redbare fabrikantens intresse oundgängligen fordrar. Också yttrar den utmärkte finansministern Frère-Orban i motiven till lagförslaget i anledning af ofvanomfördäda traktat, att "Regeringen, efter att hafva ånyo moget öfvervägt frågan om införande af det Franska systemet, kommit till den öfvertygelse, att det beskattningssätt, som mest öfverensstämmer med landets vanor och allmänna nytta, är abonnementet, grundadt på ett rättvist medelutbyte, såsom detsamma blifvit fastställt genom 16 § i traktaten." Ej heller hos oss äro hvarken vanor eller föreställningssätt gynnsamma för det Franska systemet med alla dessa omständliga och motbjudande kontroller; och då det Belgiska utan tvifvel fullkomligt väl uppfyller sitt ändamål, tvekar Utskottet icke att förorda användandet af det sistnämnda i och för utrönande af den skattepligtiga sockerquantiteten.

Förslag till de närmare reglementariska föreskrifter, som för tillämpningen af och kontrollen öfver denna beskattning äro nödvändiga, har Utskottet deremot icke varit i tillfälle att nu kunna framlägga; och anser Utskottet i allt fall utarbetandet af sådana stadganden lämpligast böra öfverlemnas till Regeringens försorg.

Dessa äro de grunder till lag för beskattning af hvitbetssockertillverkningen, hvilka Utskottet ansett sig böra till Riksdagens pröfning framlägga och hvilka, enligt Utskottets åsigt, såvidt möjligt förena omsorgen för Statsverkets inkomster med afseende på denna närings behof af uppmuntran och säkerhet. Det må visserligen medgifvas, att genom en sådan lag den inhemska hvitbetssockerindustrien tillerkännes för en lång följd af år ett tullskydd, som vida öfverstiger hvad åt våra öfriga näringar i allmänhet numera är medgifvet, men Utskottet har trott, att de från detta skydd oskiljaktiga uppoffringarne för nationen skola ersättas genom näringens kraftiga utveckling under hägn af en så välvillig lagstiftning och genom de rika bidrag, den då skall kunna lemna till det nationela välståndets höjande.

Med afstyrkande i öfrigt af de i ämnet väckta motionerna får Utskottet sålunda föreslå, att Riksdagen måtte besluta:

1:o

att tillverkningen af hvitbetssocker inom landet skall åläggas särskild beskattning i förhållande till införselstullen å utländskt råsocker;

2:o

att undantag från denna bestämmelse medgifves sålunda: att nämnda tillverkning får skattefritt bedrivas till den 1 Juli 1873; att från och med den 1 Juli 1873 till den 1 Juli 1876 tillverkningen endast åläggas en skatt, motsvarande  $\frac{1}{2}$  (0,2), från och med den 1 Juli 1876 till den 1 Juli 1879  $\frac{2}{3}$  (0,4), från och med den 1 Juli 1879 till den 1 Juli 1882  $\frac{3}{4}$  (0,6) samt från och med den 1 Juli 1882 till den 1 Juli 1885  $\frac{4}{5}$  (0,8), allt af vid dessa tider gällande tullsats å utländskt råsocker af mörkare färg än N:o 18 af den i världshandeln gällande Holländska standard;

3:o

att den beskattningspligtiga sockerquantiteten bestämmes på det sätt, att sedan den till sockerberedning afsedda hvitbetssaft blifvit uppmätt och dess specifika vikt utrönt medelst densimeter, afkomsten i socker för hvarje 100 kannor saft och hvarje grad af densimetern vid en temperatur af + 15 grader Celsius beräknas till  $9\frac{236}{1000}$  ø; samt

4:o

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes dels utfärda allmän författning i öfverensstämmelse med förestående beslut, dels ock låta utarbета och för nästa Riksdag framlägga förslag till de reglementariska stadganden, hvilka i och för tillämpningen af och kontrollen öfver den föreslagna beskattningen anses erforderliga.

Stockholm den 23 April 1869.

På Utskottets vägnar:

C. J. Oscar Alströmer.

---

### Reservationer:

af Herrar *B. Meijer, B. von Geijer* och *Kinmanson*: "Då Utskottets förslag, att Riksdagen nu bör för en längre följd af år bestämma, huru tillverkning af hvitbetssocker skall beskattas, möjligen torde möta betänkligheter, hafva vi trott, att Utskottet, i hvars uttalade åsikter för öfrigt vi i allt hufvudsakligt förena oss, bort hemställa:

dels att Riksdagen ville förklara att tillverkningen af hvitbetssocker inom landet skall åläggas särskild beskattning i förhållande till införseltullen å utländskt råsocker, hvilken beskattning Riksdagen dock anser icke böra vidtaga förr än från och med den 1 Juli 1873;

dels att Riksdagen ville, med anmälan härom, hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes, innan tiden för denna beskattning sålunda inträder, låta utarbета och för Riksdagen framlägga ej allenast närmare förslag angående skattens utgörande enligt sådan grund, att den må å afkomsten i hvitbetssocker beräknas till belopp, som under den första skatttiden motsvarar endast en mindre och sedermera en progressivt ökad andel af då gällande tullsats å utländskt råsocker, utan ock, i sammanhang dermed, förslag till de reglementariska stadganden, hvilka i och för tillämpning af och kontroll öfver den nämnda beskattningen finnas erforderliga."

af Herr *G. Haggström*: "Jag är fullkomligt ense med Utskottet derom, att den inom landet uppspirande hvitbetssockertillverkningen bör uppmuntras och befrämjas, emedan denna tillverkning, enligt hvad andra länders erfarenhet tydligen ådagalagt, icke allenast är en kraftig häfstång till jordbrukets förbättring och förkofran, utan också måste verksamt bidra till nationalvälmågans höjande derigenom, att de 12 å 13 millioner, som nu årligen gå till utlandet för sockerimportens betäckande, i mån af hvitbetssockerfabrikationens tillväxt komme att stadna inom landet och kunde befördra andra näringar.

Jag anser äfven, i likhet med hvad Utskottet föreslagit i andra punkten, att till denna nyttiga närings uppkomst och raska framåtskridande under några få år bör gifvas den uppmuntran och det skydd som nuvarande tullsatser å råsocker lemna, äfvensom att detta skydd derefter så småningom kan minskas, men jag kan icke dela Utskottets åsikter om rätta utvägen att vidare befrämja nämnda för fäderneslandet så ytterst viktiga industri. Jag måste derföre reservera mig mot Utskottets beslut om hvitbetssockertillverkningens beläggande med accis, ett af de, genom nödiga kontroller, dyraste och på samma gång förhatligaste af alla beskattningssätt.

Skulle Riksdagen kunna bifalla Utskottets förslag om hvitbetssockertillverkningens beläggande med en accis, som skulle gå i stigande ända till år 1885, hvarigenom 15 kommande Riksdagar kunde anses vara bundna beträffande beskattningen å hvitbetssockerfabrikationen, så måtte Riksdagen, med samma rätt, kunna för samma tidrymd binda händerna på efterkommande Riksdagar beträffande tullsatserna å utländskt råsocker.

Då under sednare tider Riksdagarne städse nedsatt tullen å råvaran, derest fabrikatet ansetts hafva för högt skydd, och sannolikt är att hvitbetssockertillverkningen efter några få år kan fortgå och utveckla sig med mindre skydd, än nuvarande tull å råsocker erbjuder, så vågar jag vördsamt föreslå, att Riksdagen icke måtte antaga Utskottets hemställan om accis å hvitbetssockertillverkningen utan i stället besluta:

- 1:o att nu gällande tull å utländskt råsocker af mörkare färg än N:o 18 af den i världshandeln gällande Holländska standard skall orubbad bibehållas till den 1 Januari 1873;
- 2:o att sagda tull nedsättes från den 1 Januari 1873 till samma dag 1876 med  $\frac{1}{3}$ del eller 20 procent, från den 1 Januari 1876 till samma dag 1879 med  $\frac{2}{3}$ delar eller 40 procent, från den 1 Januari 1879 till samma dag 1882 med  $\frac{3}{4}$ delar, eller 60 procent, samt ifrån den 1 Januari 1882 till samma dag 1885 med  $\frac{1}{2}$ delar eller 80 procent af nu gällande beloppet.“

af Herr *P. Ericsson*: “Då jag anser frågan om den inhemska hvitbetssockertillverkningens beläggande med accis stå i nära samband med den friare tullagstiftning, som under föregående riksdagar gjort sig gällande, har jag ej kunnat biträda det beslut, hvartill Utskottet kommit, att, utom den bevillning som hvitbetssockertillverkningen i likhet med andra näringar måste vidkännas, äfven belägga denna tillverkning med accis och derigenom slå in på en ny beskattningsprincip, som, i fall den af Riksdagen godkännes, troligen äfven kommer att tillämpas på andra inhemska näringar. Jag anser kouseqvensen fordra det frihandels förfäktare äfven vidhålla sina frisinnade åsikter mot våra inhemska näringar, så att dessa ej genom höga beskattningar hämmas i sin uppkomst och utveckling.

Då man förut dels alldeles befriat omkring 240 importartiklar från tull, dels betydligt nedsatt tullen å öfriga dylika artiklar, har man aldrig satt i fråga den minskning i statsinkomsterna, som deraf skulle blifva en följd, utan alltid framhållit den satsen, att hvar och en borde få köpa sina förnödenheter så billigt som möjligt. Nu deremot då en ringa del af det socker, som konsumeras inom landet, börjat tillverkas af ett inhemskt råämne, synes man nästan intagas af en panisk förskräckelse öfver den minskning i tullen å råsocker, som derigenom skulle uppstå, oaktadt någon sådan minskning ännu ej kunnat förmärkas under den tid, som hvitbetssockerfabrikationen drifvits inom landet.

Man invänder väl, att, om en sådan skatt ej ålägges den inhemska sockertillverkningen, skall en obillig vinst tillskyndas dem, som utöfva en sådan näring; men om så skulle blifva förhållandet, hvarföre ej då nedsätta tullen å råsocker, så att derigenom den så ofta framkastade satsen, “att hvar och en må få köpa sina förnödenheter så billigt som möjligt,” äfven måtte komma att tillämpas på socker? Eller skall detta blott få ega sin tillämpning på de lyx- och öfverflödsartiklar, som de bättre bemedlade folkklasserna hafva råd att förskaffa sig, men ej på sådana artiklar, som den stora massan af folket förbrukar?

Man invänder äfven, att socker icke är någon nödvändighetsvara; och en sådan invändning kan väl hafva sin riktighet, om man utgår från den synpunkten, att de lägre folkklasserna ej böra förbruka sådana näringsämnen som egentligen begagnas för att tillfredsställa smakens fordringar, utan blott sådana, som oundgängligen erfordras för lifvets uppehållande.

För den föreslagna beskattningen af hvitbetssocker åberopar man andra länders förfarande; men då bör man äfven taga i betraktande, att i Frankrike

gick tillverkningen deraf till 100 millioner skålpund socker och i Tyskland till 30 millioner, innan någon accis lades på tillverkningen, då den deremot i Sverige lärer ännu ej uppgå till mer än omkring 1 million skålpund.

Jag kan ej finna det under nuvarande förhållanden vara behöfligt att Representationen föreslår nya skatter.

Äfven ur konstitutionel synpunkt torde denna fråga böra beaktas. Då 61 § Regeringsformen föreskrifver, att de afgifter, som Riksdagen beviljat, skola utgå intill slutet af det år, under hvars lopp den nya bevillningen af Riksdagen fastställd blifver, synes deraf ovilkorligen följa, att nuvarande Representation icke kan ega rätt att gå kommande Representationer i förväg och bestämma den afgift som flera år härafter skall komma att utgå, helst som nu varande Representation ej kan ega kännedom, om en sådan bevillning kan blifva behöflig under kommande statsregleringsperioder, eller kommande Riksdag möjligen kan besluta att fylla ett sådant behof genom direkt beskattning, som jag för min del anser vara rättvisare, än den nu föreslagna.“

Derförutan har Herr *Tranchell* anmält, att han visserligen deltagit i Utskottets öfverläggningar, så vidt de afsett ärendets utredning, men, i anseende till detsammes nära samband med hans enskilda intresser, icke deltagit i de fattade besluten.

---